

1865-07-07

AFSENDER

Janus la Cour

MODTAGER

P.C. Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Afsendersted:

Paris

Omtalte personer:

Jules Breton

Jean Baptiste Camille Corot

Charles-François Daubigny

Leonardo da Vinci

Paul Delaroche

Susette Cathrine Holten

Janus la Cour

Claude Lorrain

Georgia Skovgaard

Joakim Skovgaard

Niels Skovgaard

Arkivplacering:

Mappe 11 nr. 12 a-b-c

DOKUMENTINDHOLD

Janus la Cour skriver om sin rejse. Han har besøgt Louvre og Musée du Luxembourg - her har han set billeder af adskillige store kunstnere som f.eks. Daubigny, Vernet, Lorrain m.fl.

TRANSSKRIFTION

Gode Hr. Skovgaard!

Jeg vilde saa gjerne sende dem og deres Familie en Hilsen her fra den store By, og fortælle lidt om hvad jeg har seet i de første Uger af min Rejse. Jeg slumpede til en stor tydsk Udstilling i Köln, men der var næsten Intet jeg kunde gaa ind paa, de første Billeder, et Par Landskaber fra Schwartzwald vare ret flotte i Compositionen og glandsfulde i Farven, jeg troede derfor at der muligvis nok var Noget at see, Noget Nyt at glæde sig ved, men det blev nu værre og værre, formlose og farvede vare alle Billeder, manglende al Kjærlighed og Respekt for Naturen, saa jeg gik næsten syg derfra, jeg var i aandelig Henseende saa flau og nedtrykt, saa jeg næppe kunde finde mig selv igjen. At der ellers var meget i Cöln som morede

-2-

mig er en Selvfølge, men jeg tør ikke fortælle om Andet end om Malerkunsten, thi jeg frygter for let alligevel at blive trættende. Ogsaa her i Paris var der en stor Udstilling den aarlige Kunstudstilling, men da den skulde sluttes et Par Dage efter at jeg var kommen maatte jeg skynde mig med den, tilmed da den bestar af 3000 Numre. Efter at jeg den første Dag i Paris havde gaaet Louvre og Luksembourg igjennem, anvendte jeg al den Tid jeg kunde til Udstillingen. Af Landskaber var der nok, men kun faa, som jeg kunde have Nogen Glæde af, de havde en meget forskjellig Karakter, deels haarde, udgillede og farvede, men tillige næsten uden Undtagelse kjedelige og aandløse, deels bløde, lidt formløse, forvidskede, men ulige morsommere, de vare næsten alle saa nedstemte i Farven, samme endog meget sorte, men

-3-

her var dog Noget at see. I Luksembourg havde jeg seet et Par Billeder af Daubigny, det Ene, blomstrende Frugttræer i en Kornmark havde glædet mig meget, det er saa blidt og drømmende i sin Farve, saa let malt, det kunde jeg forstaa, men her paa Udstillingen var denne Lethed og Brede i Penslen udartet til en Slags Raahed, som stødte mig, og denne Raahed, jeg kan ikke finde noget finere Navn til denne Flathed, var gjennemgaaende hos dem Alle; i et af Daubigny's Billeder, en Maanskinsnat, kom jeg dog til at hærliche mig derved, thi det var unægtelig

saa spillende og natligt i sin Stemning, saa dejligt fra Fölelsens Side, at jeg kom til at glemme det Sorte og Raa. Ogsaa Huet kjendte jeg lidt til fra Luksembourg, den overstrømmende Flod, med store

-4-

Trægrupper, paa Udstillingen var et lignende Motiv, men her var den flotte Pensel mig for overvejende, saa jeg kunde ikke rigtig med det. Den egentlige Modemaler i Landskabet her er nok Corot, han gik endnu videre i at stemme Farven ned, i forvidsket og dirrende Formløshed, men alligevel med en god Villie kunde man nok finde Noget at lære, og disse 3 stode da ogsaa saa højt i Forhold til de Andre, at al min Interesse samlede sig om dem, men tre Landskandsmalere i et saadant Land som Frankrig, er da ogsaa kun saare lidt, saa Sandsen for Landskabsmaleriet er nok kun ringe her, men Præsidenten har Eet eller Andet yttrede ogsaa ved Aabningen af denne Udstilling, at det var sørgeligt at Landskabsm. greb saa meget om sig, da det dog var en [undværdent] Gren af Kunsten. Forresten var der jo nu Efterlignere nok, deels Sønner, deels Elever, deels simpelthen Efterlignere,

-5-

men de dreve det Alle saa vidt i Sorthed og Raahed, saa det næsten svimlede for mig, og gjør det endnu, naar jeg tænker derpaa. Morsomt er det, at de der kaldes Elever i Cataloget, ingenlunde vare de Værste i Efterlignelseslyst og Mangel paa Selvstændighed; det altsaa at arbejde i Mesterens Atelier er ikke værre for den Enkeltes Selvstændighed end det udenfor Atelieret at vilde lære af den Ældre. I det Hele taget blev jeg saaledes skuffet over Landskabsmaleriet her, jeg havde hjemmefra bragt en Maalestok med mig, som jeg ikke kunde komme fra. I Historiemaleriet var der nu en forvirret Mængde af de vildeste Fantasier og de tomme Motiver, men næsten aldrig kom de udenfor Modelfiguren, meget var maaskee ret dygtigt malet, men paa samme Tid saa tomt og flaut fra Ideens Side, og saa underlig for[?] i Farven, enten nedstemte til Sorthed eller Hvidhed, og saa tilmed i nu saa forskrækkelig

-6-

Mængde, saa jeg tør ikke have Nogen rigtig Mening derom, Tiden var for knap, men jeg tvivler paa at jeg ved mere Beskuelse vilde have fundet Noget som ret tiltalte mig, dertil spillede den studerede eller rettere ikke studerede Modelfigurer/en al for stor Rolle. En Dyrmer der hed Schenck, födt i Holsten, havde et smukt Billede, Faar der [æde] af en Krybbe, naturlig Størrelse, det var unægtelig et dejligt malet Billede, flittigt og dygtigt formet. Naar jeg nu nævner et Par smaa Billeder af Meissonnier, saa er jeg færdig med Udstillingen, d.v.s.: nu kommer Lyspunktet for mig,

nemlig et Billede af Bretton, en Sommeraften ude paa Engen, det var saa blødt og fint i Farven, saa dejligt og dygtigt malet, at det var og er en stadig Kilde til Glæde for mig, det var Udstillingens Perle. I Compositionen lignede det dem der er paa Luksembourg, men jeg tror det staar endnu højere i Skjönhed, men ogsaa det var nedstemt

-7-

og dæmpet i sin Farveholdning. Af Rosa Bonheur var der Intet paa Udstillingen, og desværre hænge hendes Billeder i Luksembourg saa slet, naturligvis har jeg glædet mig meget over deres Simpelhed, Bredhed og Finhed, men de synes mig dog lidt tomme, og det landskabelige er dog egentlig tungt malet og mangler lidt Liv og Spil, det samme synes mig gjælder om Troyon, som ligesaagodt kunde have givet det Samme i et meget mindre Billede. Men jeg er bange for at jeg bliver lidt langtrukken, men jeg haaber de vil undskylde det. Jeg har jo haft et Par dejlige Dage ude i Versailles, og kunde ikke rigtig rive mig løs fra Vernets Billeder, som jo rigtignok lægger helt Beslag paa Een, saa man trætter næsten ved hele Resten. I Vernets Billeder er der da ogsaa et Liv og en Mangfoldighed som er mageløs, og som Kobberstikkere kun giver Een et daarligt Billede af; ogsaa i Luksembourg er da et Par smukke Billeder af Vernet, men ved Siden af la Smalah, blive de dog mindre betydelige. Af Delaroche har jeg desværre ikke

-8-

seet ret meget, med Undtagelse af L'émicyclen i Kunstakademiet, men den er jo da ogsaa lige saa god som meget Andet, i Versailles er der jo nok en 4-5 Billeder af ham, men med Undtagelse af Pavens Portræt, som dog er et kosteligt Portræt, og Overgangen over Alperne, Karl den Stores da, ikke Napoleons, som jeg havde ventet at finde der, var de 3 andre Billeder mindre gode Ting, og Overgangen over Alperne hænger saa grumme slet, saa det kan kun sees stykkevis. Men nu kommer jeg da til Louvre hvor jeg tilbringer den meste Tid, en 4 à 6 Timer daglig, og det er igunden et trættende Arbejde. Hvor jeg her skal ende eller begynde ved jeg næppe, thi alle de store Navne trænge sig frem og vilde først nævnes, men jeg tror dog at Kampen bliver imellem Titian og Murillo. Det er jo en Fornøjelse at see og tænke paa den Dygtighed hvormed Titian har malet, hans Gravlæggelse, det döde, lidt runke Kristuslegeme er dog dejligt malet, og saa Manden tilhøjre i Billedet med den sribede, brede Kjortel; og saa de andre Billeder, hvor der er

-9-

noget Landskabeligt, saa bredt, men dog malet med saa megen Kjærlighed, saa mørke og brune og dog fuld af Liv og Spil i Farven, ja det

er rigtignok skjönt. Men hvor er dog ogsaa Murillos Billeder fint og klart i Farven; det med de mange Engle, og i det andet Billede er der tilvenstre nogle Portræter af beskuende og tilbedende Munke, som er saa dejlige og aandfulde og rene i deres Udtryk; og Drengen der er paa Jagt efter Smaadyrene i sit Linned er da ogsaa dejligt malet. Derimod tør jeg næppe sige det, at Leonardo har ikke tiltalt mig saa meget som jeg troede og egentlig ogsaa Rafael, de er lidt sorte og kjedelige i Farven og haarde, tilmed lidt søde i Smilene, men jeg tør ikke sige mere, thi jeg mener jo dog alligevel at de ere overmaade skjønne. Men hvad skal jeg saa sige om Rubens, Rembrandt, Poussin, som ere saa udmærket repræsenterede her, og lad mig ikke glemme Velazques, om Ruisdaels Brændingen mod det gamle Bolværk, om de yndige smaa Billeder af Dujardin, og endelig det store Billede af Cuyp, med den varme blide Sol paa Baggrunden. Og saa var

-10-

der et lille Söstykke, et saa vidunderlig yndigt lille Billede af Villem van der Velde, saa roligt og fint i Farven og i Malemaaden, til saadan et lille Billede er det dog en mærkværdig dejlig Pensel, jeg siger stadig til mig selv, naar jeg seer paa disse Billeder, det kan da ikke være her at Franskmændene lære Raahed i Kunsten, og Foragt for Naturen. Jeg maa fortælle et lille Træk her af Franskmændenes egen Opfattelse af Sagen, Delaroche har et Par store Billeder der ikke ere ophængte i Luksembourg, men staa i Magazinet, medens Delacroix's vilde og stygge Smørierer hænge i Galleriet. Der kunde jo naturligvis være mange flere Billeder som jeg kunde nævne og som have glædet mig meget, ja nu melder der sig Eet, et ganske lille Billede af Potter, et Par Heste som staa uden for et Huus, det er ogsaa saa let og flydende malt; men jeg mærker nok at det kun bliver en Opramsen af forskellige Mester og Billeder, jeg vil derfor standse og kun tage et Navn med til, Claude Lorrain. Her er jo en Del Billeder af ham, og smukke ere

-11-

de alle, de Fleste ligne hinanden meget i Compositionen, men i Belysningen er der dog en saa fine Variation, omendskjönt det er omtrent det samme Motiv, hvilket der har tiltalt mig meest veed jeg ikke rigtig, men der er Eet, med en Bro i Mellemgrunden, som staar saa dejlig blødt og spillende i Sollyset, i dette Maleri, som i alle hans Billeder, svinder Farven, den materielle Farve heelt bort, man föler kun det straalende Lys, og saa denne mærkværdige [?larhed] i Farverne, i de beskyggede Gjenstande selv lige imod Solen, ja det er dejlige Billeder, og saa hans svage Sider, ja dem vil jeg egentlig helst lade være at omtale, thi hans

Pensel her, i Træer og Forgrund er dog saa let og elegant, saa ogsaa det er en Fornøjelse at see. Naar jeg nu læser Alt dette igjennem mærker jeg jo nok, hvor daarligt jeg har löst Opgaven at fortælle om hvad jeg har seet, Stoffet var for overvældende, jeg vilde saa gjerne have Alt med, men jeg haaber at de kan mærke hvor stor Glæde jeg har havt af hvad jeg har seet, og hvor glad jeg egentlig er over at være

-12-

kommen ud, jeg har ogsaa herved fundet en Maalestok for mig selv, som jeg haaber vil gavne mig i Tiden. Jeg skal hilse mange Gange fra Fruger, han har været mig en udmærket Ledsager til Kirkerne, og her er jo en Deel at see af Arkitektur og Dekoration, som dog synes mig som oftest lidt tung og overlæsset. Her har i de sidste Dage været kvælende varmt, idag er det dog lidt bedre, og da jeg nu troer at være omtrent færdig paa Gallerierne, og jeg jo ogsaa længes efter at komme ud i det Frie, haaber jeg paa Tirsdag at rejse til Middelhavet, og tage fat paa nogle Studier der. Vil de nu hilse Alle som de troer der bryder sig om en Hilsen fra mig, Prof. Marstrand, Aagard [?], og vær de selv deres Kone, Kim, Nille og Tullebassen (gid jeg kunde hekse hende blot 5 Minutter hertil) hjertelig hilset

af deres, med særdeles Agtelse

hengivne Janus la Cour.

1
Paris 7 Juli 1865

Gode fr. Skovgaard!

SKOVGAARD-MUSEET

Mapp. Nr. 124

Jeg vilde saa gerne sige Dem og Deres
Familie en godnat for fra den 7 Juli og
og fortælle lidt om hvad jeg har gjort.
De første Uger af min Rejse. Jeg stier
De til en stor dygtig Udstilling i København
der var rigtig fuldt af kunst gaa ind og ud, de
første Dage, at for Samfundet fra København
være var ret flodt. Caricaturerne og glade
fulde i Haven, jeg havde dog at de virkelig
være nok var meget at se, meget nyt at se
jeg var men det blev nu over og over,
formodt og forment var alle Dage, mange
kunde al Guds og Respekt for Nationen
for jeg gik mesten jeg dog, jeg var i sandt
lig frimodig for flod og udtrykt, for
jeg var rigtig kunde finde mig selv igen.
At de alligevel var meget i København var

1827
 min og en Brev, som jeg har ikke fortalt
 om. Dato: den 1. Oktober. De har
 forstaaet for det altsammen at blive holdt
 af den for i Paris og de er efter Brevet
 den aarlige Samfundsskilling, men da den
 skulde gaa til i forrige aar og at jeg
 var kommen næsten for skide, men
 den, således da den blev af 2000 Reiner
 for at jeg den første dag. Paris for de
 Løve og Supremacy i Paris, og
 jeg at den blev jeg kom til det. Den
 af Samfundet var de nok mere kom for
 som jeg kom for mig. Gode af, de
 for de en meget forholdsvis, Dato: den 1. Oktober.
 for de, indgik og for de, men tillige
 efter den Brevet Brevet og Brevet, det
 blev, det for de, for de, men alle
 udfordring, de var efter alle for mig
 de i Paris som den meget for mig

Erøgningsen, som Adf. Ringen var et ligesom en
 sin, som for var den flotte Kaupel, mig for
 overvejende, som jo, kunde ikke rigtig med H.
 Den egentlige Mærkelser: Landkalder
 for var nok Corot, som gik endnu videre
 og i et flammende Lys, i forvejet
 og Lysende Lys, som alligevel med
 en god Willie kunde man nu nok finde
 Nægt et Lys, og Lys 3. Lys da og for
 som faldt i Lys til de Anden, et al min
 Lysende Lys, som jo, som for
 Landkalder: et Lysende Lys som Frank
 mig, og da og for Lys Lys, som Lys
 for Landkalder: et Lysende Lys som Lys
 for, som Lysende Lys for Lys Lys
 Lysende Lys og Lysende Lys af Lys Lys.
 Lysende, et Lys som Lysende Lys.
 Lysende Lys som Lys, da Lys som Lys
 Lysende Lys af Lys. Lysende Lys
 var Lys og Lysende Lys Lys Lys.
 Lys, Lys Lys, Lys Lys Lys Lys,

men de dross dit alle jaa rikt: Dertjef az
 Laup, jaa dit noften juimende for mig, az
 gjeve dit endu, naar jo tenker dengaa. Men
 founde n dit, at de de Kalids fluss: Cata
 laget, ingaulende vore de Werst: Eftur.
 liguelfoligt az Mangul yaa Dalsstoungst;
 dit altjaa at aubjide: Næstend Atelise n
 ikke vore for den fukelte Dalsstoungst end
 dit indurfor Atelise at vilde leve af den Diden.
 H det jala laget blev jo faalende skuffet vore
 Landvabomaleint for, joz fandt jimmefra
 bragt en Maalstak med mig, jone jo ikke
 kunde komme fra. H jigtvismaleint var
 de nu en fornisset Mangul af de vilde.
 H de Tautafjere az de tomme Mation,
 men noften aldrig kom de indurfor Maalt
 figuere, maget var maafker vel Diggigt
 malit, men yaa fæmme die jaa tamde az
 flaut for Fdres Dide, az jaa mudelig for
 pænde: Jæmme, nute medfæmte til Dertjef
 alle jinfid, az jaa tilmed: nu jaa fæfknokkelig

Mange, for jo, har ikke fået Nogen af de Brev-
breve, Ende var for Kædet, men jo havde
jag at jo var min Lykke med fået fra
Nogen for at hilse mig, det fyldte
den stundt alle andre ikke stundt
Modstykke for al for det alle. for
Jegale der jo Schenck, det. Jøfsten
fandt at smukt Læde, for de end at
en Engle, naturlig Mærke, det var tung,
tilig at Jøfsten med Læde, fl. Højt og Jø-
fsten formet. Men jo en anden at for
fået Læde af Mærke, for jo
fandt med Brevstykke, for jo en Mærke
Jøfsten for mig, nemlig at Læde
af Brevstykke, en Mærke og end jo
det var for Læde og Jøfsten i Jøfsten, for Jøfsten
en Jøfsten med, at det var og en Jøfsten
Læde til Jøfsten for mig, det var Brevstykke
Jøfsten. 7 Campostetium Læde det den de
en Jøfsten Læde, men jo den det Jøfsten end
en Jøfsten i Jøfsten, men end det var end

[illegible]

for et meget, med Undtagelse af Thiemigjelen
i Kunstakademiet, men der er jo da ogsaa lige
for god for meget Andet, i Versailles er der
jo nok en 4-5 Lillende af Jern, med Und-
tagelse af Jerns Fortsat, for der er et Kraft-
ligt Fortsat, og Omgangene er i Algeme, Kert
der Mord, der ikke Nagelene, for jo for der
været et finde der, som de Bander Lillende
mindre gode ting, og Omgangene er i Algeme
for jo for gennem Jern, for det kan kun Jern
stykke. Men nu kommer jo da til Louvre
for jo tilhørende der med Lill, en 4-5
Lillende Jern, og det er i Jernene at trokande An-
bide. for jo for skal med alle byggede med
jo meget, for alle de store Menneske trænge
sig for og vilde først været, men jo trænge
der et Kæmpe blive i smalle Lillene og Mør-
vilde. Det er jo en Jernigelse at Jern og Lillene
gaa der Jernigelse for med Lillene for maler,
for Grundlaggelse, det døde, lidt vinkler Døft-
logene er der der lige maler, og for Mænd
Lillene i Lillene, med der Jernene, Lillene
Kjortel, og for de andre Lillene, for der er

meget smukt, paa land, men dog meget
 med saa mange Gøveler, paa mure og træ
 og dog fuld af Lys og Dyrl: Ivar, ja det
 er ighvort skønt. Men for os dog ogsaa
 Minillo's Lillde fiint og klart, Ivar, det
 med de mange Bøge, og i det andet Lillde
 er de Lillde'ste nogle Skovene af Bøge
 de og Lillde'ste Minillo, som nu for sig
 og smukt og rart: Ivar's Bøge, og Ivar,
 som der er ogsaa Ivar's Bøge: Ivar
 Ivar er de ogsaa sigt meget. Ivar
 for os nu ogsaa sigt, at Leonardo for ikke
 Lillde sigt paa meget som os Bøge og sigt
 sig ogsaa Lillde, de nu lidt Bøge og sigt
 i Ivar og Ivar, Lillde lidt Bøge. Ivar
 nu, men os for ikke sigt nu, Ivar os
 nu os dog alligevel at det nu ankommer sigt
 Men for sigt os for sigt om Lillde, Ivar
 Poulsen, som nu for sigt sigt sigt, og lad
 sig ikke glæde Velles, og Ivar's Bøge med
 det gamle Lillde, om de sigt sigt Lillde af
 Ivar, og sigt det gamle Lillde af Ivar, med
 den gamle Lillde for sigt sigt. Og for os

Der er lille Bøstykke, at jeg vil sende dig en lille
Lille af Villen von der Vilde, for selvt og
fint: Ivar og: Bratensand, det sandt er
et lille Lilled er det dog en markant, dybt
Pensel, jeg siger stadig til mig selv, naar
jeg ser den lille Lilled, det kan du ikke
over for af Kunstnerens Leds Leds i
Kunst, og Ivar for Mellem. jeg maa
fortælle at alle Leds for af Kunstnerens
egen Opfattelse af Tager, Delarocher for at for
den Lilled der ikke er opfyldt i Ledsen.
burg, men staa i Magazinet, med det Leds
Ondt er vilde og Ledsen Omsider for i Galt
vird. Der kunde jeg naturligtvis have manglet
flere Lilleder, men jeg kunde ikke og for sine
glad mig meget, ja nu maa du se det, at
ganske alle Lilled af Rødder, at for gode for
den end for at finde, det er ogsaa for det og
flgind mald, men jeg maa ikke at det
kun blivne en Omsider af forstallet, Møder
i Lilled, jeg vil derfor standt i den Leds af
Næm med det Claude Lorrain. for nu
jeg nu det Lilled af den, og smukke den

Der alle, i Ledsen Leds for anden, meget i den
forstatter, men i Ledsen er der Leds
for sine Omsider, omstændigt det er end
det samme Mellem, faldet der for Lilled mig
mest var jeg ikke rigtig, men der er det
und en Leds i Mellem, for staa
for Leds Leds og Lilled i Lilled, i det
Mellem, for alle sine Lilled, faldet Ledsen.
Den naturlige Leds faldet Leds, men faldet
kun det Ledsen Leds, og for den mark
vordige Leds i Ledsen, i det Ledsen Leds
Ledsen, og for sine Leds Leds, ja den vil
jeg, og Leds, faldet Leds, og Leds, og for
Ledsen for Ledsen og Ledsen og for Leds
og elegant, for ogsaa det er en Ledsen af
for. Men jeg vil Leds alle Leds, og Leds
mest jeg er nok for Ledsen for Leds af
Ledsen at faldet Ledsen for Leds, Ledsen
var for Ledsen, og vil for Ledsen for alle
und, men jeg faldet at der kan maa
for Leds Leds jeg for Leds af Ledsen for
Leds og for Leds og Leds, og Leds af Leds

Kommen ud, jeg far ogsaa faaet fundet en
Maalestok for mig selv, som jeg faaer
med gaar nu mig i Liden. Jeg skal jylpe
mange Gangs fra Jagers, som far vort mig
en indvirket Lidsager til Korken, og for en
en Del at jeg af Arkitektur og Dekoration.
som dog sjæle mig som aften. lidt tung og anse.
loft. Jeg far i de sidste Dage vort Kork.
Liden vort, idag er det dog lidt vort, og de Kork
kan at vort vort ferdig gaar Gallerierne,
og jeg er ogsaa lenger efter at Komme ud
i det Liden, faaer jeg gaar Liden at vort
til Middelfart, og Laga far gaar vort. Nu
der der. Vil de nu jylpe alle som de
foor der lag der sig en en jylpe fra mig,
Jens: Maestrand, Aagaard etc, og vort de jylpe
der Kork, Kork, Mille og Lidenbatten (giver
Korken fra ferd blot 5 Minutter ferd) ferdig jylpe
af der, med ferdig Aagaard
frugter Liden la ferd.